

S CEPINOM IN VRVJO.

JANKO MLAKAR.

Marsikdo bo morda mislil, da sem »cepin in vrv« vrgel v koruzo, ker sem v VIII. letniku »Plan. Vestnika« ostal s svojim potopisom v Latschu. Takrat sem obljubil, da bom povedal, kako nisem prilezel na Bernino. Letos hočem to obljubo pošteno izpolniti. Zaradi boljšega pregleda vsega potopisa pa naj na kratko podam vsebino tega, kar sem napisal v VIII. letniku.

Namenil sem se potovati iz Sterzinga kar naravnost na Bernino v Švico. Mahnil sem jo po Ridnaunski dolini v Ötztal. Ako mi je bila kaka gora na poti, se ji nisem ognil, marveč sem šel kar po eni strani gori, po drugi pa doli. Tako sem oblezel nekaj čez 3000 m visokih gričev Štubajskih planin. Iz Ötztala sem pa krenil po bližnjici čez Weisskugel v Vintschgausko dolino. Vse to potovanje ter jako resnične in zanimive dogodke, katere sem doživel med potjo, sem opisal v 8 poglavjih, ki se prav prijetno berejo. Ravno tako ali pa še bolj zanimiva bodo tudi naslednja poglavja.

9. Martellska dolina.

V Latschu sem žejo komaj potolažil s pivom, ki se mi je po šestnajsturni hoji izborno prileglo. Zato sem pa drugo jutro delal bridko pokoro. Ko sem stopal v hladnem jutru proti vходу v Martellsko dolino, sem se tako potil, da mi je pot curljal celo iz žepov. Takrat sem spoznal škodljivost piva na potovanju. Sklenil sem, da ga nikdar več ne bom pil, — če ne pridem do njega.

Vhod v dolino stražita dva gradova, Ober- in Unter-Montan. Njune razvaline pričajo o nekdanji silni moči. Stanovali so tu mogočni Annenbergi, ki se niso odlikovali samo po svojem bogastvu, marveč tudi po učenosti. Marsikak zaklad nemške književnosti je bil tu shranjen. Ko so pa Annenbergi pomrli, se je polastil gradov neki vintschgauski kmet, ki je vso knjižnico za malo denarja razmetal. Med drugim je tudi prodal za par goldinarjev znani berlinski rokopis Nibelungenlieda, ki so ga Angleži Berlinu prodali za 2000 funtov šterlingov. Rokopis je naredil pač dolgo potovanje. O vsem tem in še marsičem drugem me je poučil neki profesor prejšnji večer v Latschu. On je bil tudi kriv, da sem pozno v noč »žehtal« in se drugo jutro potil.

Željno sem gledal v bistre valove Plime, ki je globoko pod menoj divjala v široko Vintschgausko dolino. Najraje bi bil planil vanje, toda potem bi se bil gotovo spotil za vedno. Lotevala se me je že slaba volja, ker me je tudi nahrbtnik neusmiljeno tiščal. Da bi si nekoliko olajšal srce, sem začel peti. In zares, takoj sem postal boljše volje in celo nahrbtnik se je nekoliko olajšal. Znana stvar je, da se pri petju laže hodi; da pa s petjem celo nahrbtnik izgubi nekoliko teže, gotovo malokdo ve. Jaz sem se že veselil svoje iznajdbe in začel sem v mislih kovati članek za »Vestnik« z naslovom »Nekaj o muzikalnih nahrbtnikih«, ko me nenadoma nekdo pokliče. Ozrem se in vidim enega moža hiteti za menoj z mojim havelokom v roki. Med petjem se mi je havelok izmuznil na tla in tako se mi je zmanjšalo breme.

Možakar pa pokaže na moj cepin in pravi: »Kam pa, gospod, s takim orožjem?« »Na Königsspitze«, mu odvrnem zavestno. Takoj se domeniva, da me spremi gori. Mož je bil namreč vodnik Henrik Eberhöfer iz Ganda. Z veseljem sem se poslovil sedaj še od nahrbtnika. Kako prijetno se je korakalo potem po dolini navzgor!

Mimo Salta dospeva v Gand, ki je glavni kraj v dolini. Tu vidiš, kako neusmiljeno gospoduje divja Plima. Sredi struge so navaljene velikanske skale in ostanki podrlih hiš. Potok pa krotko šumlja po široki strugi in obsiplje podrtine s srebrnimi kapljami, kakor bi objokoval njih žalostno usodo. Takisto ljubko je žuborel, ko je prišel človek z vintschgauskega polja iskat bivališča v ozko Martellsko dolino. Usedel se je na zeleno trato, pil iz bistre Plime in prisluškoval prijetnim glasovom njenih valčkov, ki so ga vabili, naj ostane pri njih. Človek je verjel njih sirenskemu petju in si postavil v samotni dolini bivališče. Toda visoko v gorah je pripravljala hinavska Plima moči, da razdere delo človeških rok. V veliki votlini pod površjem Zufallfernerja so se zbirale velikanske množine vode in čakale, kdaj se predre ledeni jez, ki jih je ločil od zunanjega sveta. Človek v dolini pa ni o tem prav nič slutil; mirno in zadovoljno je živel ob bregovih Plime.

Temna noč je objela dolino. Le tuintam je brlela kaka lučca skozi majhno okence. Naenkrat zagrmí v koncu doline. »Plaz se je utrgal«, pravijo ljudje, »in po noči, to je res čudno«. Toda grmenje je vedno silnejše in se vedno bolj in bolj bliža. Prestrašeni planejo ljudje iz hiš in zro v temno noč. Tu vidijo nekaj nedoločenega, skrivnostnega valiti se s silno hitrostjo. Je li morda zmaj, ki je spal v naročju Ortlerskih ledenikov in se je sedaj zbudil? Ne, to so valovi Plime! Ledeniško jezero je predrlo jez in Plima je z

veseljem sprejela njegove valove in jih bliskovito v drznih skokih nesla v dolino. Ko je napočilo jutro, je bila dolina napolnjena z umazanimi valovi in ljudje so zrlí srepo vanje s trmih pobočij obrežnih gora. Rešili so samo golo življenje. Ko je voda odtekla, so se pokazale podrtine hiš in s kamenjem posute trate. Plima je pa zopet krotko tekla po opustošeni dolini. Toda človek se ni hotel umakniti divji prirodni moči. Blizu Zufallske planine ob znožju ledenikov je zgradil močan graniten jez. Tu se zbirajo ledeniški odtoki, ki odtekajo počasi črez jez v dolino. Spomladi in ob hudih nalivih pa Plima zopet podivja in včasi zasuje s peskom celo vintschgausko polje.

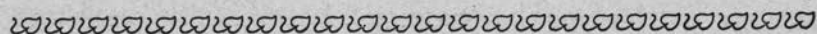
Martellcem pa ne preti nevarnost le od spodaj, marveč tudi od zgoraj. Plazovi jim vsako spomlad žugajo podreti hiše. Mnogo hiš so že pometli s strmega pobočja v dolino. Nekoč je plaz podrl veliko poslopje (Wirthsfranzenshaus) in izvlekel gospodarja iz hiše. Kmet se je prebudil šele na bregu Plime v tisti odeji, s katero je bil po noči odet. Visoko nad Gandom stoji hiša Soyreithtränk. Neko nedeljo je šel gospodar z gospodinjo v cerkev. Kako se začudi, ko domov grede najde hišo za celo uro niže. Plaz jo je dvignil s temelja in jo mu pritiral naproti. Bila je napolnjena s snegom, toda otrokom se ni zgodilo nič. Kmet je pustil bajto v snegu in si postavil novo poslopje.

Tako živi Martellec v vednem boju z naravo. V njem si je pridobil jeklen značaj in neustrašenost; to nam priča tudi cerkvena zastava v Gandu. Edino ta ima namreč pravico, nositi cesarskega orla. V vojskah z Engadinci so se Martellci tako odlikovali, da jim je deželni knez dal troje na izbiro: prostost davka za vedno, prosto dobavo soli, ali pa pravico, nositi dvoglavega orla na cerkveni zastavi. Ponosni Martellci so si izbrali zadnje.

Dolina se od Ganda dalje vedno bolj stiska. Kmalu dospeva do zelene trate, na kateri stoji v senci vitkih macesnov cerkvice »Maria Schmelz«. Poleg nje ležita dve velikanski skali. Pred kakimi štiridesetimi leti se je utrgala ogromna peč v steni, ki se vzpenja nad cerkvijo. Ko se je pa privalila do cerkvice, se je naenkrat razdelila v dva kosa, ki sta obtičala poleg nje. V cerkvi je molila gluha ženica, ki ni šlišala prav nič ropota. Ne daleč od cerkve stoje še ostanki topilnic, kjer so nekdanj topili rudo. Gori v gozdovih ob koncu doline so bili namreč bogati zlati in bakreni rudniki. Slednjič so jih pa morali opustiti, ker je voda preveč nagajala. Ko je rudarstvo še cvetlo, je prihajalo v dolino mnogo tujih rudarjev. Ti so postavili zraven plavžev cerkvico »Maria Schmelz«, ki se v starih zapisnikih imenuje »Capella metallicorum«.

Pot je vedno lepša in zanimivejša. Zelene trate se menjavajo s senčnatimi gozdi, ki se šopirijo celo čez 2000 *m* visoko. Žalibog, da krasni macesni nimajo skoraj nobene vrednosti, ker bi bili stroški za prevažanje preveliki. Mimo krasnega slapa Plime prideva na obširno Martellsko planino (1828 *m*), odkoder se krasno vidijo ledeniki v koncu doline, izpod katerih se dviga ponosno dvoglavi Čevedale (3774 *m*). Malo se pomudiva tu pri prijaznih planšarjih, ki oskrbujejo nad 300 glav živine, potem pa hitiva skozi ozko sotesko na Zufallsko planino (2273 *m*). Na njej stoji Zufallska kočja sekcije draždanske. Že tu sem bil obilno poplačan za pot, ki mi je lil po obrazu v opoldanski vročini, s krasnim razgledom na ledene jezike Zufallskega in Langenskega ledenika. Pravljičica pripoveduje, da so se v teh ledenih puščavah razprostirali v starodavnosti bujni pašniki in bogato žitno polje. Ko je nekoč padla slana, so peljali otroci svojega starega očeta in ga vprašali, kaj je to. Starček je potipal slano in dejal: »Oh otroci, to je slabo znamenje! Tu bo nekdanj tako divji kraj, da še ptiči ne bodo mogli stanovati.« In res dokazujejo mnoga dejstva, da je led šele v poznejših dobah pokril te kraje. Blizu Zufallskega ledenika so namreč še razvaline samostana, ki je bil opuščen v 14. stoletju. Nekoliko višje pod Mutspitze (2911 *m*) je pa prostor, kjer se je pobirala carina od živine, katero so gnali v Worms. Prelazi v Švico in na Laško so bili takrat gotovo bolj zložni in brez ledu.

(Dalje prihodnjič.)

KAVKAZU.

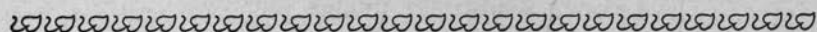
PETRUŠKA.

Kavkaz mogočni, glej: prišel je k tebi
 iz daljnih krajev sem popotnik smeli!
 Ko sina sprejmi ga in vzemi k sebi,
 nikdar ne zapusti ga duh veseli,
 in ko črez zadnjo sočno gre dobrovo
 v svoj rodni kraj, on nese tvojo slavo!...

Še kot otrok o tebi prvo vest je
 on čital v knjigah pesnikov, že davno
 poskušal predočiti si prelest je
 gor tvojih divjo in dolin mikavno:
 s slastjo je slušal vse Lermontovljeve
 in Puškinove tebi slavospeve.

In zdaj je tu. Že iz daljave snežno
mu kaže glavo Elbrus preponosni,
planinski vetrček pihlja že nežno
in briše s čela ves mu pot neznosni
in kmalu, kmalu bodo ga objele
vse hčerke tvoje in v naročje vzele.

Mrakovi bodo ga tesnic zastrli,
od vseh strani bobneli mu slapovi,
vabljiivo nanj ledniki bodo zrli
in pozdravljali ga vrhov snegovi,
— on pa presrečen sredi njih obstane,
hvaleč, Kavkaz, te za naslade dane. —

V GORAH KAVKAZA.

PETRUŠKA.

Nastala je pomlad, prišel je »krasni maj« in ž njim čas raznih iger pod milim nebom, doba piknikov, izprehodov in izletov. Ob nedeljah in ob lepih, jasnih popoldnevih je hitelo vse, staro in mlado ven iz mesta, tako da so za par ur glavne ulice skoraj popolnoma opustele. Tem večja gneča je pa bila na kolodvorih in postajah raznih železnic in tramvajev. Tudi meni ni bilo več mogoče strpeti v mestu; tretjega maja sem si oprtal nahrbtnik z vsemi potrebnimi rečmi, vzel palico v roko in odšel še pred solničnim vzhodom v toli opevani Krim in Kavkaz.

Imel sem večinoma lepo vreme in vse mi je šlo po sreči. Ogledal sem si Krim, kolikor je bilo le mogoče, in konec junija sem že zapustil v družbi z mnogoštevilnimi romarji mladi Novosibirsk in se odpeljal s parnikom ob enem najkrasnejših bregov na svetu proti ruskemu samostanu Novemu Afonu. Noč je bila viharina. Dež je padal in morje je premetavalo in gugalo ladjo kakor jajčno lupino. No, proti jutru so se pokazale na nebu zvezde, veter je prenehal, in ko je vzšlo solnce, je bilo morje že tako mirno, kakor da bi bilo vso noč spalo. Vse se je zbralo na krovu. Nebo je bilo jasno, morje temnomodro in po njem so plavale rahle meglice kot bele ovčice. In v tem modrem prirodnem okviru sem gledal prvič v življenju nenavadno sliko: nebotične snežene glave orjaških gor velikega Kavkaza, ki so se dvigale nad rusko Nico. Prvikrat sem gledal te na videz surovohladne

gore, v katerih sem pozneje preživel toliko veselih ur in dni in iz katerih naročja me je pregnala šele mrzla, neprijazna jesen.

Proti večeru smo se ustavili precéj daleč od brega pred veličastnim, ogromnim samostanom. Bratje so priveslali in nas odpravili na breg. Tu pri menihih sem ostal tri dni, hodil k nočni službi božji ob dveh zjutraj, bil pri jutranjici in obedni, a ostali čas preživel v lepi južni okolici samostana. Četrtri dan zjutraj ob treh nas je odšlo kakih pet romarjev peš v Suhum-Kale, lepo primorsko mesto s kamniško okolico in s kamniškimi planinami v ozadju, a drugo jutro zopet dalje 17 vrst daleč v samostan Drande, ki stoji na majhnem griču sredi stoletnih gozdov in močav. Kraj je radi mrzlice silno nezdrav. Odtod se začenja moje potovanje po gorah Kavkaza.

I. Črez Kluhorski prelaz (2880 m).

V sredo, dne 1. julija, sem se poslovil od dobrih menihov. Nekateri so mi dali par podobic v spomin, drugi nekaj lepih pregovorov in dobrih nasvetov, a oče blagajnik je rekel kuharju, da mi je dal na pot črnega kruha in suhih rib. O mraku sem stal še z očetom Ivanom na samostanskem vrtu, odkoder je lep razgled na gore in na široko dolino, vso v drevju tja do morja. Razložil mi je, kod in kako moram hoditi, da ne zaidem.

Drugo jutro sem se odpravil na pot. Grem črez samostanski vrt z griča mimo pokopališča in par v griču narejenih celic črez potok v dolino in po njej dalje proti goram. Vsa dolina priča, da je blizu velika planinska reka: tla so mehka, peščena in ravna, na vse strani preprežena z jarki, v katerih stoji voda ali se komaj vidno premika. Nekoliko dalje dospem do hitro tekočega potoka, rokava same reke, napeljanega v stran mimo njiv in vasi, da goni mline, napaja travnike, živino in ljudi. Vrb, jagnedov, jelš, gabrov in drugega drevja je po vsej dolini cele gozdove, da ni videti niti sto korakov naokrog. Zrak je nasičen z vodno paro, ki se izpreminja dalje tam nad reko v grmade sive megle, zakrivajoče obzorje na poldanski strani.

Še par korakov in druga slika se razgrne. Prej komaj vidna steza se izpremeni v dobro izvožen širok kolovoz; ob obeh straneh stoji plot, a za plotom se vrstijo njive, druga poleg druge, na eni turščica, na drugi krompir, potem zopet pšenica itd. Debeli, košati orehi naznanjajo, da je vas blizu, in res, par korakov še in izza sadnega drevja se pokažejo prve, lepo pobeljene hiše ruske naselbine Vladimirovke. V vasi je vse praznično tiho; vsi ljudje so že na polju, le tupatam zavije okrog ogla ženska z otrokom v naročju

in se skrije v hišo, a iz duhana (krčme) nekega kavkaškega žida-Armenca se opoteče par pijanih ruskih kmetov. Vso noč so pili, a zdaj je dan in treba je domov iti spat. Takoj za Vladimirovko žive Estonci v vasi Estonki, priseljenci s severa Rusije. Za Estonko pol ure dalje je mingrelska vas Anastasjevka. Mingrelke so lepe in hodijo v črno odete kakor nune, druga drugi podobne. Mingrelci so najboljši narod na vsem Kavkazu; oni nikogar ne zasramujejo, postrežejo potniku, s čimer le morejo, dajo na pot sadja in vina in pokažejo cesto — pravi protitip Armencem.

Vedno bolj se dolina zožuje in vedno bliže in bliže prihaja šum razdivjane reke. In ko greš še kake četrte ure dalje, se moraš že povzpeti na goro v rusko vas Črnigovko. Lep razgled se odpre na tri strani od tu. Ako se obrneš v ono stran, odkoder si prišel, vidiš pod seboj vso pot od samostana do sem, vso dolino na levi strani in široko, mogočno reko Kadoro, ki je posebno zdaj velika, ko se topi sneg v hribih in ko vedno dežuje. Reka se skriva na enem koncu med ozke tesnice, na drugem pa sredi mogočnih gozdov, za katerimi se sveti temnomodro morje. In v ravno te tesnice moram iti navzdol. Toda komaj pridem do reke, kar se ulije ploha. Zbežim pod rakitov grm. Mimo pride par Osetinov v črnih burkah; zagledajo me med trnjem in se mi smejejo prav od srca. Ploha je prava letenska, in ko odidem čez četrte ure dalje, sem že premočen do kože. No, pota zmanjka ravno pred tesnicami in le ozka stezica pelje nekam v vrh. In po tej stezici kobacam ves premočen kvišku. Ko pridem kakih petsto metrov visoko na majhen grič, zagledam pred seboj visoko gori na slemenu par gorjanskih sakelj (koč) in hajdi zopet v vrh. V selu vprašam starega, sivolasega Laza, kod pelje pot k podvorju drandskega samostana. No, gorjanec ne zna niti za pol groša ruski, maje le z glavo, pregovori par nerazločnih besed na svojem jeziku in pokima proti dolini.

Da bi šel zopet nazaj v dolino, to bi bilo vendar preveč. Vidim dalje za vasjo na še višjem mestu polje in izza gozda se dviga dim. Proti temu dimu jo mahnem. Med vasjo in dimom pa je dolinica in v njej blata čez kolena. Komaj, komaj prilezem iz močvirja k polju, kjer so okopavali Armenci krompir. Na moje vprašanje za pristavo, pokaže eden hitro kvišku na vrh; no, potem se škodoželjno namuza in govori z drugimi, ki me začno od vrha do tal ogledovati. In potem mi pokaže drugi v dolino.

Stopam kvišku na rob griča in zagledam kaka dva kilometra daleč cesto, ki se zvija na nasprotnem hribu počasi iz doline v vrh in se skrije za bližnji gozd. V ta gozd zavijem, in ko pridem

iz njega, zagledam ob cesti staro utrdbo in na njenem dvorišču meniha. Ta stara utrdba je samostansko podvorje Cibelda.

Solnce je že zašlo in mrak se že spušča v dolino; čas je, da se oddahnem. Večerjal sem z dobrimi brati, odmolil ž njimi vespere, legel v sveže, dišeče seno in spal do jutranje zarje.

Ob petih zjutraj odidem dalje. Cesta, po kateri hodim, je »vojéno-suhumska« in vodi iz Suhuma čez Kluhorski prelaz v kazaško stanico Batalpašinsk. Rusija jo je izpeljala zato, da more v kratkem času priti z vojsko v sredino gora, po katerih živi poldivji mohamedanski narod Karačajevci, ki smatrajo še dozdej sultana za svojega carja. Cesta vodi ves čas po desnem bregu Kadore in jo le včasih zapusti kvečjemu za kilometer v strani. Seveda ni izpeljana tik ob vodi, ampak vedno najmanj pet metrov više proti pobočju gor in se vzpenja na posebno tesnih krajih na tristo metrov nad reko. Tam pa, kjer izgubi — kakih 60 vrst od Cibelde — Kadora svoje ime in se glavna dolina razdeli na tri postranske ali takoimenovane kote in kjer se približata silno drug drugemu hrbta strmih, golih gor, ki tvorita Kluhorski prelaz, preide cesta na levi breg potoka Kliča, pusti vodo naenkrat globoko pod seboj in se šele čez kakih 12 vrst zopet približa čisto k njej pri poslednji cestarski hišici — »krasni budki«, kakor jo imenujejo ruski potniki — tu na tej strani sedla. Odtod naprej pa naredi kakih petdeset ogromnih ključev po skoraj golih in strmih stenah in zavije naravnost na prelaz. Vsa pot je tako lepo in smelo izpeljana, da se more šteti za mojstrsko delo ruskih inženerev: nezametno in brez truda se povzpneš od morja na višino 2900 m in na drugi strani zopet v dolino. Stotrideset kilometrov dolga cesta te pripelje v kratkem času in brez truda iz krajev čaja, oljk, limon, naranč in smokev v kraje, kjer je večna zima, sneg in led.

Takoj pod Cibeldo se spusti cesta v par vijugah k precej velikemu pritoku Kadore. Ravno zdaj šele so delali namesto starega lesenega, ki ga je odnesla voda, velik železen most. Iti sem moral k vodi pri mlinu, tam čez brv na prod sredi potoka, od tam zopet po dveh tenkih, dolgih hlodih na drug prod, a s tega proda skakati s skale na skalo, ki tiče sredi peneče se vode, in šele potem sem onkraj rečice zopet na trdnih tleh. Onostran potoka grem po cesti skoraj eno uro kvišku po košatem gozdu, polnem bukev, brez, gabrov in kostanjev, potem po majhni poljanici zopet navzdol po lesu in naenkrat sem na dolgi galeriji. Tik nad glavo vise ogromne skalnate stene, pod menoj pa divja in se premetava v ozki strugi razpenjena Kadora s tako silo, da

bobni ko grom in da dela s svojim begom veter, od katerega trepetajo listje smokev in orehov in se zibljejo veje bezga in ravnokar cvetočih divjih rož, ki so našle mesta med skalami in peskom nad reko.

Po tej v skalo vsekani galeriji hodim precej dolgo. Na ovinku grem skozi majhen predor in zagledam na gričku stražnico kubanskega kazaka. Ravno pod hišico je prirodni most, ki veže desni z levim bregom Kadore; to je skala, ki se je utrgala kje gori v gorah in se zateknila med skale na obeh straneh reke. Za gričem se dolina nekoliko razmakne, cesta je širša in pelje v hladni senci mnogoštevilnih orehov, kostanjev in smokev, katere potem, ko so že precej blizu snega, zamenja bukev. Res, čuditi se moraš, ko srečuješ v višini skoraj 1000 metrov nad morjem še vedno tuintam v zatišju zdaj smokev, zdaj visoke, košate orehe in kostanje, polne plodov. In orehi in kostanji te spremljajo do krajev, kjer se začne iglasto drevje in kjer vidiš sneg že tako blizu, da bi ga lahko z roko dosegel, in to po leti v juliju.

Kmalu za stražnico dohitim v gozdu dva mizarja, Antona in Stepana, ki sta šla ob štirih s podvorja. Kuhala sta si čaj in jedla suhe ribe. Prisedel sem tudi jaz k njima na hlod. Vsi smo imeli danes isto pot; kakor jaz tako sta mislila tudi onadva do večera priti v podvorje Ažara, 45 km od Cibelde. Opoldne pridemo v selo Late in se oglasimo pri »tjotki Varvari«, ki jo od Suhuma pa notri do Batalpašinska vsak pozna. Tudi tu nam Barbarina hči zavre čaja in da medu in kruha za prigrizek. Kmalu pride sama teta s polja domov, prijazna, zgovorna petdesetletna ženica z drobnimi, dobrohotnimi očmi. Ob štirih nas sreča voz, a na njem leži mlad Turek; z več drugimi skupaj je popravljajal cesto, ki so jo plazovi silno poškodovali, a pri delu se mu je zavalila skala na nogo in jo zdrobila in zdaj ga pelje voznik v Suhum v bolnico. Vsa noga je krvava; prevezemo mu jo in nekoliko popravimo ležišče, da mu je lažje. Ruski ne more govoriti; pred par dnevi je šele prišel iz Trapecunta v Mali Aziji, iskat zaslužka semkaj na Kavkaz.

Med tem pa se je nebo zopet pooblačilo in začel je padati rahel dež. A reka šumi in drevi z vso silo na stotine debelih hlodov dalje proti morju. Ruski bogatin Maksimov ima namreč tu na tisoče desetih erarskih gozdov v najemu in zato tudi na tisoče delavcev in uradnikov, ki odmerjajo, sekajo in spravljajo les v dolino in ga potem po leti, ko je reka posebno velika, plavijo po njej dalje k velikim rezilnim zavodom nedaleč od drandskega samostana. In čez četrto ure se že pokaže izza drevja

prvi njegov dom za delavce. Na nasprotni strani reke pa pada s kakih 300 metrov visoke stene lep slap in izginja v zelenju smrekovega gozda. Naj tu omenim, da je takih slapov v tej dolini silno mnogo, posebno ob deževnem vremenu; nekateri izmed njih presegajo vsako človeško domišljijo. Sploh sta pa ti dve dolini — Kadorska in Tiberdinska —, po katerih vodi 240 km dolga pot iz Suhuma v Batalpašinsk, tako nenavadno krasni, da v Alpah in tudi drugod v Kavkazu skoraj ni mogoče najti enakih, in med seboj tako različni, da želim, da bi vsak, kdor hoče Kavkaz kolikor mogoče hitro in brez truda spoznati v vseh ozirih — v botaničnem, rudninskem, planinskem in drugih —, naredil to turo; in zato se tudi jaz pri opisovanju tega pota nekoliko dalje mudim.

Pred nami in iz stranskih dolin se pokažejo včasi iz megle razorani vrhunci sneženih gora, a se takoj zopet skrijejo, kakor bi se sramovali svojega divjega lica in svoje raztrgane obleke. No, dan se že nagiblje in zato je treba pospešiti korake. Ko gremo še čez par lesenih mostov, pridemo kmalu do glavne Maksimove pisarne, par poslopij pri izlivu največjega pritoka v Kadoro, reke Čhalte, ki prinaša svoje vode izpod lednikov in snežišč bogatega gorovja Ercoga. Črez Čhalto je narejen velik železen most, črez katerega nas vede pot do podvorja Ažara. Tja pridemo ravno tisti trenotek, ko začne brat-kuhar na desko, visečo na debelem orehu, s polenom biti, to je vabiti menihe k večerji ...

(Dalje prihodnjič.)

SLOVESNA OTVORITEV KADILNIKOVE KOČE NA GOLICI.

Dasi ni bilo nič kaj kazno vreme, vendar je zvalila slovesna otvoritev Kadilnikove koč, ki se je vršila kar najsijajneje v nedeljo, dne 18. t. m., nad 500 izletnikov na vrh Golice. Prvikrat so se ob tej priliki obilno udeležili planinskega slavlja tudi naši bratje onkraj Golice; dospelo jih je do 100 iz vseh krajev Koroške, veselit se z nami vidnega narodnega napredka, izvirajočega iz slovenske turisticke. Prisrčno smo jih zato pozdravili z naše strani. Lična koč je bila vsa v zastavah in iznad visokega droga poleg nje je plapolala krasna trobojnica. Ob toliki množici seveda ni bilo vsem prostora v koči, oddahniti so se morali premnogi tudi odzunaj v kakem zatišju. Pri vходу v koč je sprejemala goste dražestna gospica Budinkova iz Kranjske gore in pobirala vstopnino; tudi je ponujala slavnostno knjižico, ki jo je spisal v proslavo gospoda Kadilnika gospod dr. Jos. C. Oblak. Za postrežbo pa so neumorno skrbele naše vrle planinke: gospe Minka

Ogorelčeva, Jelica Korenčanova in Ida Škofova ter gospice Kokaljeva, Minka Ogorelčeva in Tičarjeva. Pridna in hitra točaja sta bila gg. Ivan Ogorelec in Ivan Korenčan. Veliko posla je imela tudi trudoljubiva gospica Pavla Tominškova z razpečavanjem razglednic. Bodi vsem prisrčna zahvala za plemenito požrtvovalnost!

Po sv. maši, ki jo je opravil društveni odbornik gosp. Ivan Mlakar zunaj koč ob petju izbranih pevcev, je načelnik osrednjega društva, gospod prof. Fr. Orožen, govoril nastopni slavnosti govor:

»Tam dol ljudje prebivajo,
veselje redko uživajo;
prid' vrh planin,
nižave sint!«

S temi besedami rodoljubnega pesnika Potočnika nas je vabila sloveča Golica na poset, da se divimo z nje razsežnemu razgledu po starodavnem Korotanu, po divnem Štajerskem, čudесnem Kranjskem in slikovitem Primorskem. Dasi nižja od mogočnih sosedov, se je vendar prikupila tudi širšemu občinstvu ne le zbok prekrasnega razgleda, ampak tudi po svoji prelepi cvetani.

Na tem vrhu nam je postavila naša podružnica za Kranjskogorski okraj lep planinski dom kot dostojen spomenik nestorju slovenskih planincev in pokrovitelju Slov. plan. društva. Gosp. France Kadilnik je nestor slovenskih planincev, najstarejši slovenski planinec. Zanimal se je za slovenske planine in za turistiko sploh že pred 50 leti v dobi, ko še domačini niso poznali biserov, ki dičijo domača tla. Spoznal sem tega moža pred malone 30 leti ob Janežičevi slavnosti na Janežičevem domu v bližnjih Lešah na Koroškem. Bil sem še dijak in sem se s svojimi tovariši zelo čudil Kadilniku, ko nam je pripovedoval o svojih potovanjih in nam razkazoval razne hribe, po katerih je hodil. Kadilnik pa je vzbudil v Slovencih zanimanje za planinstvo tudi po svojih navdušenih turistiških spisih in je tako tudi začetnik slovenskega turistiškega slovstva.

Kadilnik je pa tudi pokrovitelj našemu društvu in planinstvu sploh. Z velikim veseljem je pozdravil ustanovitev našega društva, ki ga je tudi izvolilo za svojega častnega člana. Našemu društvu je od početka kot mentor in mecen, kot svetovalec in radodaren podpornik stal na strani. Nas obdaja njegovo stremljenje z občudovanjem in hvaležnostjo in nam služi v najlepši zgled. Vedno se bodo slovenski planinci z velikim spoštovanjem spominjali njegovih vrlin in vnetega delovanja za naše planinstvo.

Ko danes slovesno otvarjamo Kadilnikovo koč, bodi na tem mestu izrečena najlepša hvala vsem onim činiteljem, ki so k tej stavbi pripomogli. V prvi vrsti zahvaljujemo vrlo podružnico, ki je v splošno zadovoljnost dovršila to stavbo. Lepa hvala tudi graditelju g. Janši in vsem podpornikom nove koč! Pred vsem zahvaljujemo rodoljubne gospe Ogorelčevo, Korenčanovo in Škofovo in rodoljubkinje iz Kranjskogorskega okraja za tako izvrstno uspeło sodelovanje.

V društvenem imenu prav srčno pozdravljam vse udeležnike današnje slavnosti, zlasti vrle Korošce, ki so prihiteli, da se z nami radujejo srečno uspelega dela. Nova planinska koč pa uspešno kljubuj vsem viharjem in pričaj še poznim rodovom o slovenski hvaležnosti našemu dičnemu Kadilniku, kateremu kličem iskren trikratno »živel!« —

Zbrano občinstvo se je navdušeno odzvalo.

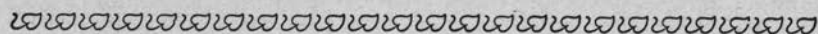
Gosp. dr. Fr. Tominšek, načelnikov namestnik, je po tem govoru sporočil zbranim planincem pozdrav in zahvalo g. Franceta Kadičnika ter izročil njegov dar Kranjskogorski podružnici. Potem je govornik prisrčno pozdravil vse udeležnike slavnosti, posebno vrle domačine in zavedne koroške brate, ter poudaril veliki pomen Kadičnikove kočice za našo narodno stvar, ki ji je Slovensko planinsko društvo najtrdnjše opora, najrealnejša pospešiteljica. — Nato se je odzval v imenu koroških Slovencev g. Ekar iz Celovca. Krepko je naglašal pomen planinstva za Slovence in zahvalil Slov. plan. društvo, da je postavilo krasno novo stavbo prav na vrhu Golice, kjer je najlepše mesto za bratske sestanke. — V imenu bosenskih Slovencev je pozdravil gosp. Bergant iz Sarajeva delovanje Slov. plan. društva. — Gosp. Hočevnar iz Trsta je v imenu Tržaške podružnice sporočil pozdravila starosti slovenskih turistov, gospodu Kadičniku. — Gosp. dr. Janko Vilfan iz Radovljice je slavil odbor Kranjskogorske podružnice, ki je postavila novo kočico na tako važnem kraju in s tem izvršila zaslužno narodno delo.

Gosp. Kunaver z Jesenic se je nato v imenu Kranjskogorske podružnice iskreno zahvalil za udeležbo in prisrčno pozdravil vse navzočne.

Zbrano občinstvo je navdušeno odzdravljalo in pritrdjevalo.

Ob živahni zabavi je pela harmonika, je pel planinski rog, so peli pevski zbori. Najlepši zbor so imeli koroški domoljubi, ki jih je vse občudovalo zaradi prekrasnega petja. Navdušil pa je posebno tudi govor gospoda župana Kobentarja iz Št. Jakoba v Rožu, kateremu je odgovoril gospod profesor Iv. Macher.

Ob slovesu pa se je izrekla še marsikatera krepka beseda in navdušena zdravica v izpodbudo planincem, ki niso imeli, žal, ta dan dokaj užitka z razgledom, pač pa najlepšo priliko, da so se še bolj navdušili za pravo narodno delo ob kranjsko-koroški meji. Na svidenje ob jasnejših dnevih!

DRUŠTVENE VESTI.

Zamrl je nenadoma dne 13. t. m. zopet vrl član Slov. plan. društva, g. Viktor Naglas, pohišten tovarnar v Ljubljani, v najlepši dobi svojega življenja, niti 43 let dopolnivi. Bil je požrtvovalen podpornik slovenske turisticke in sploh slovenskih teženj. Njegovo izgubo čuti zato bridko ne le naše društvo, ampak sploh slovenski svet, ki mu tako zelo manjka pravih, podjetnih mož. Blag mu spomin!

Novi člani. Osrednjega društva: Gašperlin Anton, uradnik banke »Slavije« v Ljubljani; Hauptmann Josip, tovarnarjev sin v Ljubljani; Krek Josip, uradnik Gospodarske zveze v Ljubljani; Lindtner Ivan, trgovski sotrudnik v Ljubljani; Lindtner Kristijan, strojni ključar v Ljubljani; Medic Fran, trgovski sotrudnik v Ljubljani; Souvan Fr. Ks., veletržec v Ljubljani; Šarc Anton, trgovec v Ljubljani; Volta Anton, uradnik Gospodarske zveze v Ljubljani; dr. Vrtačnik Ivan, c. kr. agrarni komisar v Ljubljani. — Podravske podružnice: Lokar Janko v Mariboru. — Soške podružnice: Brešan Oskar, pekovski mojster v Tolminu; Devetak I., c. kr. davčni vajenec v Kobaridu; Lazar Anton, krčmar in posestnik v Breginju; Kavčič Albina v Tolminu; Klavžar Ernest, deželni tajnik v Gorici; Kuščer Valentin, obrtnik in trgovec v Breginju; dr. Pikel Bart., zobozdravnik v Gorici; Šimac Ivan,

župan v Breginju; Urbančič Franc, krčmar in posestnik v Kobaridu; županstvo v Kobaridu. — Tržaške podružnice: Kastelic Gašpar, veleposestnik, župan itd. v Materiji; dr. Pertot Simon, zdravnik v Trstu; Bollè Viktorija, učiteljica v Rojanu; Javurek Norbert, inženir v Trstu; Gergič Josip, železn. upravitelj v Sežani; Vrabec Anton, posestnik v Rojanu; Klemenčič Ivanka, pisateljica v Dekanij; Klemenčič Franjo, cand. iuris v Dekanij; Laurenčič Mihael, tobakarnar v Trstu; Cink Peter, c. kr. avskultant v Trstu; Vratarič Fran, zavar. uradnik v Trstu; Siškovic Dragotin, posestnik, poštar itd. v Črnem kalu; Rošer Ivan, krčmar v Divači. — Ziljske podružnice: Ekar Anton, urednik v Celovcu; Feul Anton, mestni kaplan v Pliberku; Hornböck Ivan, mestni kaplan v Pliberku; Rotter Rupert, kaplan v Tinjah; Rožman Janko, notarski uradnik v Pliberku.

Darila. Osrednjemu društvu: Kmetška posojilnica v Ljubljani 50 K; mestna občina ljubljanska za nabavo stereoskopskega fotografskega aparata 200 K; Zveza slovenskih kolesarjev v Ljubljani 100 K po sklepu nje občnega zbora z dne 21. decembra 1904. l.; dr. V. Gregorič za Kadilnikovo kočo na Golici daljnogled. — Soški podružnici: Berta Pavličkova nabrala ob Urbančičevi svatbi v Kobaridu 32 K. — Ziljski podružnici: Minka Ogorelec v Ljubljani 5 K; Anton Šturm, župnik na Brdu, 4 K. — Kranjskogorski podružnici za kočo na Golici g. Fr. Kadilnik 50 K. Srčna hvala vsem!

Radovljiska podružnica. Zaznamenovanje potov vrlo napreduje. Prenovila se je markacija na poti iz Otoč na Dobravo in v Kropo, kjer je g. Filip Pogačnik dal tudi prebarvati napisne tablice. Postavile se bodo nove lične in večje tablice na poti z blejskega mostu v Radovljico, potem z Brezij preko Mošenj v Radovljico, nadalje blizu radovljiskega kolodvora za pot na Kamno gorico čez most plan. podružnice. Na novo se je zaznamenovala pot iz Begunj na krasno razgledišče pri Sv. Petru in še naprej proti vrhu Poljske planine. Istotako se je na novo zaznamenovala pot iz Žirovnice mimo Brega na Zasip in odtod na Bled. — G. dr. Andrejka je našel v Završnici veliko jamo ki ima razen naravnih krasot tudi zgodovinski pomen, ker so se tam nekdanj skrivali domačini v turških vojskah. Pot do te jame se bode uravnala in zaznamenovala.

Podružnica je napravila dosedaj tri izlete: do Tomčeve kočice na Begunjščici, na Poljsko planino nad Sv. Petrom pri Begunjah in mimo Podkorena na Kranjski vrh, odtod v Podkloster in v Ziljsko Bistrico na narodni ples.

Gorjanci. Naši novomeški prijatelji so zaznamenovali maja in junija t. l. pot na Gorjance k cerkvi sv. Miklavža in k Sv. Jeri ali Geri. Pot iz Novega mesta se cepi od državne ceste na koncu Žabje vasi pri klancu na desno čez »Trato« ter vodi po lepem, solnčnem gozdu (eno uro daleč) do okrajne ceste, ki gre od Sv. Jošta na Hrušico in Gabrije pod Gorjanci. Do tu je dve uri. V Gabrijah zavije pot pred mostičkom na desno (mimo Kresetove gostilne), se obrne kmalu navkreber čez travnik in drži potem prav zložno po gozdu in po košenicah (z lepim razgledom) do znamenitega studenta »Gospodične« (822 m). Od Gabrij do Gospodične je eno uro hoda. Odtod naprej se pride po kolovozu v krasnem gozdu v pol ure do sedla, kjer je »Krvavi kamen« (920 m). Tu se pot cepi. Na levo se dospe po košenicah mimo več lijestih udrtin (po Kukovi gori) v 20 minutah k cerkvi sv. Miklavža (969 m). V bližini je takozvano »Gorjansko jezero«. Na desno od Krvavega kamna pa gre pot po precej iztrebljenem jarku čez železni

tir navkreber do roba vlaških (hrvaških) košenic, potem pa ob robu gozda (meja Kranjske) na desno k razvalinam Sv. Gere na kranjski strani, oziroma Sv. Ilije na hrvaški strani. Od Krvavega kamna do vrha Sv. Gere je tri četrti ure, torej je iz Novega mesta do Sv. Gere nekako okroglo štiri in pol ure, do cerkvice sv. Miklavža pa štiri ure. Od vrha Sv. Gere je na novo zaznamenovana tudi še pot na desno po kolovozni poti ob meji kranjsko-hrvaški na košenice in na desno v dolino potoka Vel. Paleža (ali Gorjanskega potoka) in ob železni cesti navzdol proti gorjanski fabriki. Tu prenehajo znamenja. Od fabrike je lepa cesta izpeljana na državno cesto na »Straži«. Dosti bližja je pa pot od fabrike po globokem jarku skozi glažuto, potem na Dolž in Stopiče.

Aljažev dom v Vratih je letos najizvrstneje oskrbovan in obilno založen z izbornimi jestvinami in pijačami. Oskrbnica je fina kuharica in prijazna, postrežljiva gospodinja. V pomoč ji je pridna služkinja. Ker je ob krasnem zavetišču tudi vodovod s kristalnočisto, izvrstno vodo, si izletniki sploh ne morejo zaželeti lepšega užitka, nego se jim nudi v divnih Vratih pod Triglavom, kamor je le dobre 3 ure hoda z Dovjega ali iz Mojstrane.

Orožnova koča na Črni prsti bo otvorena in oskrbovana od 25. t. m. dalje. Oskrbnik ji bo dosedanji Ravnik s hčerjo.

Triglavska koča na Kredarici bo oskrbovana od dne 1. julija. Odbor je poskrbel za najboljšo postrežbo.

Vodnikovo kočo na Velem polju bosta letos upravljali zopet obe Škantarici, s katerima so bili turisti lani zelo zadovoljni. Koča je preskrbljena z dobrimi ležišči, z jedili in pijačo.

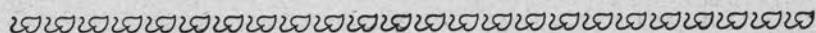
V Mostah pri Žirovnici v gostilni Gašperja Rotarja imajo člani Slov. plan. društva vsekdar dve lepi sobi s štirimi posteljami na razpologo.

Društvena izkaznica je vsakemu članu »Slov. plan. društva« neogibno potrebna legitimacija po vseh kočah, če hoče biti deležen znižanih plačil. Zato vljudno opozarja osrednji odbor vse društvenike, naj izkaznico dobro hranijo ter je nikoli ne pozabijo doma, kadar gredo v gore. **Član, ki se ne izkaže z izkaznico na svoje ime, plača v vsaki koči kakor nečlan in nima nobene prednosti pred nečlani.**

Navodilo izletnikom. Izletnike, ki se zanašajo samo na markacijo, opozarjamo na sledeče: Na nekaterih krajih ni mogoče napraviti toliko in takih znamenj, kakor bi bilo želeto: ali ni dreves ali skal, ali sploh predmetov, na katere bi se napravile znamke, nekatere pa pokvarijo ali odstranijo tudi ljudje. V tem slučaju hodi vselej naprej po glavni ali izhojeni poti in, ako le ne zapaziš kmalu znamenja, šele potem poišči na drugi poti znamk. Koder pelja več potov k isti točki, navadno ni znamk; tedaj je vsaka pot na razpologo. Taka pota, ceste ali kolovozi, od katerih se ne loči nobena druga pot, so le semtertja zaznamenovani, le toliko, da se manj izurjeni turisti lahko potolažijo.

Golica in Kadilnikova koča. Zgodovinske in potopisne črtice. V Ljubljani 1905. Tiskali in založili J. Blasnik nasledniki. S sliko Franceta Kadilnika. Str. 90. Cena 1 K. G. dr. Oblak si je pridobil novih, velikih zaslug za slovensko turistično slovstvo z navedeno, jako lično knjižico. Vsi častilci staroste slovenskih turistov, Franceta Kadilnika, kateremu v časten spomin je izšla ta brošura ob slovesni otvoritvi po njem imenovane koče na Golici, bodo z veseljem in s pridom čitali

prezanimive zgodovinske črtice o tem našem znamenitem prvaku in pristrčno pisana popotna pisma njegova, obsegajoča: Izhod na Triglav. Devet jezer v enem dnevu. Popotovanje na Veliki Zvonik. Na Dobrač. Na Triglav! Izlet na Učko. Pa le zopet na Triglavu! Ta pisma kažejo najlepše duševne vrline Franceta Kadičnika. Poleg tega je priobčil gospod dr. Oblak svoje potopisne črtice iz Karavank, v katerih krasno opisuje cvetnato Golico in obsežni razgled z nje. Na koncu knjižice je kot dodatek »Goliška flora«, ki toliko prija vsem izletnikom na Golico. Okusno tiskano in opremljeno knjižico, katere dobiček je namenjen »Slov. plan. društvu«, priporočamo najtopleje vsem Slovencem.

RAZNOTEROSTI.

Letošnji prvi gostje v Triglavski koči na Kredarici (2515 m). V nedeljo, dne 18. t. m., smo se štirje člani Slovenskega planinskega društva skupno z izletniki na Golico odpeljali v Mojstrano, da polezemo na Triglav. Strašno se je bliskalo v Luknji, ko smo izstopili na Dovjem, toda vodnik Urbas nas je potolažil, češ, da ne bo nič hudega. Pri Šmercu se pri kapljici cvička odločimo za Krmo in nekaj pred eno po noči odrinemo polagoma naprej. Po vsej dolini nam je iznad Draškega vrha in Vernarja svetila luna in pozneje nam je krasno jutro obetalo lep dan. Ob sedmih zjutraj sta si pa začela nasprotovati vetrova, eden od izhoda, drugi od zahoda, tako da smo bili kmalu v megli. Sicer so se megle prevlekale za četrto ure, toda razgleda nismo imeli nikakršnega več. V Krmskem sedlu smo prišli v sneg in ga pozneje skoraj neprestano gazili do Kredarice, kamor smo dospeli ob desetih dopoldne, torej po deveturni hoji. Z veseljem smo pozdravili staro znanko, kočo na Kredarici, ter v pozdrav vsak krepko potegnili za zvoni nad kapelo. Koča je bila za 1—2 m naokoli brez snega, je izborno prezimila in je popolnoma suha, kar priča o solidnosti in primernem prostoru stavebe, dočim je po poročilih nekega turista, katerega smo na povratku srečali, v Dežmanovi koči vse v vodi in vse plesnivo, tako da turist v njej ni mogel niti kuriti, niti prenočiti in je šel z vodnikom na Kredarico. Po spretnem ravnanju Urbasovem smo kmalu imeli čaj pred seboj in ga posrkali ogromne množine. Ker je bil Triglav ves v megli, smo čakali, da se megle morebiti razženo, toda proti poldne je postalo vreme še slabše in pričakali smo prijazen dežek, ki je pa skoraj ponehal in se je vreme zopet na bolje obrnilo, tako da smo se ob eni popoldne odpravili na Triglav. Iz usede pod kočjo se je sneg takoj strmo dvigal v skale in je segal črez prve kline. Stopali smo torej oprezno eden za drugim strmo navzgor, tako strmo, da smo gledali vedno v pete svojega prednika, ob desni pa smo zasajali v varstvo cepine do železja v sneg. Kar se ustavimo; Urbas je zadel na led. Treba nam je biti jako previdnim in mirnim. Molče prenašamo, da nam sneg in led, ki odletavata od Urbasovih krepkih udarcev, letita za vrat in rokave. Tako zlezemo zopet par korakov naprej, kar nam stena zapre pot in treba se je okreniti proti levi. Sedaj pa nas opozori Urbas na veliko nevarnost, ki nam preti po traverzaciji snega in sploh pri polazu Triglava. Na skali trd led, na ledu pol črevlja debela plast južnega snega, pod nami grozni prepad proti Krmi, nad nami črne megle, v daljavi zamolklo grmenje, ura

pa skoraj druga popoldne. Po kratki debati se vrnemo. Komaj smo zopet v koči, se že usuje ploha. Veseli smo bili, da smo sedeli na suhem. Pridno smo sedaj praznili nahrbtnike, pisali par razglednic, jaz pa sem še mimogrede udaril svoje tovariše »na kontrofe«. Nato smo natančno po predpisih pospravili, pometli in počedili kočo ter hajdi črez Kot v Mojstrano, kamor smo dospeli v štirih urah. Pripomnim naj še, da smo se od Pekla malone do dna podričali po snegu in da se je od Rjavine odtrgala cela stena, ki leži, razbita v ogromne skale, po snegu. R.

Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem se je ta mesec ustanovila v Ljubljani. Želimo prav iskreno, da bi novo društvo delovalo najuspešneje in uporabilo vsa sredstva, s katerimi je mogoče tudi naši prelepi deželi nakloniti kar največ koristi, ki jih donajajo novodobne prometne razmere drugim deželam.

Letoviški list zdravilišča Bleda izhaja tudi letos vsako sredo in stane za Bled celo sezono 1 krono. Posamezne številke po 20 h. Od dne 1. maja pa do 15. t. m. je bilo na Bledu 165 tujcev.

Vozni red in cene. VII. izdaja. Veljaven od 1. maja 1905. Založil Iv. Bonač v Ljubljani. Tiskal A. Slatnar v Kamniku. Cena 20 h. Podjetnemu g. I. Bonaču smo prav hvaležni za letošnjo izdajo voznega reda, ker obsega tudi zaznamek najlepših izletov in bolj lahkih tur v planine od raznih postaj južne, gorenjske in kamniške železnice. Vsaka pot je na kratko označena z najvažnejšimi točkami. Praktično sestavljeni in zanesljivi kažipot priporočamo vsem članom Slov. plan. društva. Cena mu je tako nizka, da si ga vsakdo lahko omisli.

Krasne razglednice iz Savinskih planin sta zopet letos založila gg. Norb. Zanier in sin v Št. Petru v Savinski dolini. Razglednice kažejo v najlepši obliki Ojstriško skupino, slap pod Rinko, partijo pod tem slapom, Iglo pri Solčavi in štiri jako ljubke partije na potu med Ljubnim in Lučami. Lepšega spomina na Savinske planine si ne more želeti noben turist, ki poseti one kraje.

Ob Bohinjskem jezeru so z mosta izginili vsi trije slovenski napisi, nemški pa so ostali. Pozor, županstva!

Rusko planinsko društvo (Ruskoe gornoe občestvo) v Moskvi je poslalo letopis za l. 1903. Uredil ga je društveni predsednik A. K. Fon-Meck. Razen potopisa »Dva tedna po Bernskem Oberlandu in Wallisu« se pečajo vsi drugi sestavki z opisovanjem dolin, prelazov in vrhov v Kavkaškem gorovju. Krasne slike pričajo, da nudi Kavkaz s svojimi do 5660 m visoko segajočimi, v večni sneg in led vkovanimi velikani najlepšo priložnost za visoke ture. Žalibog, da še manjka potrebnih potov, vodnikov in planinskih zavetišč. Začetek je sicer storjen z otvoritvijo Jermoleve koč (3480 m) pod Kazbekom (5043 m), ki jo tudi predočuje slika. Brezdvomno pa je, da ima Kavkaz v turističnem pogledu še lepo prihodnost. Ob koncu je pridejano poročilo o društvenem delovanju l. 1903.

Hribolazec L. Patera je polezel dne 23. decembra 1904. l. z vodnikom S. Thurswalderjem prvi po zimi na Monte Paralba (2690 m) v Karnskih Alpah. Uporabljal je ski, krplje in dereze. Na vrhu, odkoder je užival nepopisno krasen razgled, se je mudil 1½ ure. Temperatura je znašala v senci + 8° C, a ob istem času je bilo v kočah v Zilski dolini 10° C mraza.